

DÉLVIDÉK

(BAUSKAI NAPLO) — POLITIKAI NAPILAP.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —
Szombathely, IV., Bauskai-u. 30.
Telefon: 100.

Feladó szerkesztő:
KÖNYA LAJOS

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

— Megjelenik mindennap délután. —
Előfizetési díjak: egész évre 72 K,
félévre 36 K, negyedévre 18 K.

Konstantinápoly nemzetközi város.

(J. S. J.) Párisból jelentik: Amint a „Petit Journal” írja, Konstantinápoly sorsa el van döntve. Eszerint Konstantinápoly városa a népszövetség fenntartása alatt álló nemzetközi város lenne.

Az orosz parasztnak nem kell a bolsevizmus.

Bécs, május 29. A bolsevik csapatok már csak rövid ideig tarthatnak ki a harcban, mert az orosz parasztság mindenütt ellenük fordult, amennyiben nem ad a katonaságnak semmiféle élelmiszert, hanem eldug mindent. Így aztán a katonák, amerre mennek, kénytelenek minden falut felforgatni és kifosztani, hogy élelemhez jussanak. A nép elkeseredése folyton nő a katonák ellen.

A francia nők választójoga.

Páris, május 29. A kamara 344 szótöbbséggel 97 ellenében elfogadta azt a törvényjavaslatot, mely szerint a francia nők választójogot kapnak minden politikai területen.

A román delegátusok otthagyják a békekongresszusi ülést.

Brassóban, máj. 29. A „Dacia” távirati iroda jelenti: A román kormány tegnap elhatározta, hogy visszahívja delegátusait a békekongresszusi üléstől, mivel a románok nem kapták meg az egész Bánátiát. A román kormány ugyanis nem engedheti meg, hogy visszavonják tőlük azt, amit nekik szerződésben megígérték.

Feladó szerkesztőnk telefonos címe
Páris 34.

Letartóztatások Kalocsán.

Megbízható forrásból hírt kaptunk arról, hogy Kalocsán a kommunista direktórium több kiváló egyházi férfit letartóztatott és Budapestre a toloncházba szállított. Ezek között vannak: Dr. Horváth Győző főszentelt püspök, a theologiai tanárok, kanonokok, dr. Steőcz György és Kirschbaum Lajos kivételével.

Az éresek egyelőre Kalocsán maradt, azonban a rezidencia nagyrészt vörös katonák számára foglalták le. Erre a letartóztatásra az adott okot, hogy a szűk a jezsuiták és az apácák intézetének lefoglalása és felosztása miatt fenyegető magatartást tanúsítottak és így tuszokként vitték el a letartóztatott egyházi férfiakat.

Lengyel offenzíva keleti Galiciában

Varsó, május 29. A lengyelek támadása keleti Galiciában mindig előbbre halad. A lengyel csapatok elfoglalták Stryjt. Azt a csapatot, mely Lembergől Strijen át Magyarországra vezet, szintén elfoglalták a lengyelek.

Változás az olasz béke delegációban.

Lyon, máj. 29. A napokban érkezett vissza Párisból Orlando miniszterelnök és kísérete. A párisi Excelesior kommentárokat főleg Orlando visszautazásához és azt állítja, hogy Orlando főleg az volt a célja, hogy puhatolozzon a békekongresszusi bizonyos olasz vitáskérdéseket illetően.

A Petit Parisien úgy vélekedik, hogy az olasz béke delegációt rekonstruálni fogják. Azt hiszi, hogy Salandra, Raggi és Barzilal nem térnek vissza.

A német kormánycsapatok elfoglalták Stettint.

Nauen, máj. 29. A német kormánycsapatok hétfőn bevonultak Stettinbe.

A kormánynak elelete nem volt szándékában erőszakot alkalmazni, de utóbb kénytelen volt a kényszerítő körülmények folytán. A csapatok minden ellenállás nélkül vonultak be a városba.

A vörös hadsereget átszervezték.

Bécs, május 28. Budapestről az a hír érkezett, hogy a vörös hadseregben a bialkai rendszert megszüntették tisztirangot visszavonták és teljes fegyelmet követelnek. A szlovák kudarc jóságot ki a kommunista kormányt, Kun Béla maga odanyilatkozott, hogy azelőtt a vörös hadsereg valóságos csúf volt.

Alig süttették el a fegyvert Szolnokon az elárok, már is összevesszettek és elmentek vissza a vörös armádia Pestre, melynek munkásságát kellett lefegyverezni, hogy megvédjék a várost a visszavonuló vörös hadsereggel szemben.

Kommunisták a kalocsai gimnáziumban.

A múlt esztendőben váratlanul megjelent Kalocsán Angli igazgató-kommunista kormánybíró és közölte a Jé-sustársasági atyákkal, hogy az iskolaévek vége, másnap bizonyítványosztás lesz és azonnal kezdjék meg az intézet átadását. Ezen intézkedés folytán a tanügyterén kiváló érdemeket szerzett tanárok hajléktalanokká lettek és kénytelenek szétoszolni.

Miniszteri rendelet a bolsevista propaganda terjesztői ellen.

A szerb pénzügyminiszter f. hó 22-én P. B. r. 18—230. sz. alatt rendeletet adott ki a bolsevista propaganda terjesztői ellen. A rendelet tartalma a következő:

Meg van erősítve a hír, hogy repülőgépeken a demarkációs vonalon át különböző jelvényeket és iratokat csempészenek. A Budapestben megjelenő Vörös Zászlón kívül még különböző pamflettek és felhívások terjesztése nek ilyen a feliratokkal: „Akik bolsevikiek”, „Mindenkinek”, „Munkások, katonák, falusiak”, „Testvérek, Bauskaiak, Bausziak”, „Mindenkinek, Mindenkinek”, „Jugoszlávok, szerbek, horvátok és szlovének”, „Testvérek, Munkások”. Azután német nyelven: „Arbeiter Bauern, Soldaten”, „Deutsch sprechende Genossen”, „Munka, fegyver, rend” azután francia szöveggel: „La vie en France”.

Meg van állapítva az is, hogy bejöttek különböző ügynökök és itt tartózkodnak, akik ezeket az iratokat terjesztik, defatista és bolsevik propagandát usnak, azzal a céllal, hogy itt rendetlenséget, zavargást és sajtószűrést idézzenek elő, hogy abból hasznos fordítsanak céljaikra és hogy megmenekedjenek az ő megérdemelt büntetésük következményeitől és a mi nehéz küzdelemmel kivívott győzelmeinket savargják.

Bundfogva költözik a polgári és katonai hatóságok figyelmét, hogy az ellenséges propagandának ilyen terjesztői és ügynökei jelentéssel fel a büntető bíróságoknál és a btk. 85. szakasz e. pontja szerint a legszigorúbban büntessék.

Kávéházakban kérje a „Délvidék”-et.

A városi zenede hangversenye.

(Saj. tud.) — máj. 30.

A műériő közönség élénk érdeklődése mellett folyt le tegnap délután fél 5 órakor Lányi Ernő zenede igazgató vezetésével az ár-
vák javára rendezett klasszikus hangverseny.

Lányi rövid prólogja után első számként Bach egyik szonátája szerepelt, melyet Hermann tanár adott elő hegedűn, Lányi zongorkíséretével. Két mester mesterit adott, éppugy, mint a második számban: Händl koncertjében, — mely két zongorára szólt, Radóné asszony és Lányi. Mély hatást keltett Tóttósy Mária kellemes, meleg altiszólója Händl Alcina áriájában. A harmadik nagy klasszikus: Mozart, az „égből szállt cherub” F-dúr szonátájának I. részét, — melyhez a szellemes Grieg egy II-ik zongoraszelámet komponált, Lányival Koba Mancika adta elő alapos készültséggel.

Ugyanazak Mozart szám jött: egyik szimfoniája trióban, melynek zongoraszelámet Lányi, a hegedűt Hermann, a violát Bermal Miklós játszotta. Változatosságával e szám hatott legjobban, az utolsó számon kívül, — mely két Bach ária volt: egyik a Pünkösdi kantatéból, másik a Halálvség. Lányi kíséretével Lyubibratich Helén behízog hangja, bájos, művészi vokalizációja frenetikus tapset váltott ki a publikumból, mely hálás ünnepléssel adózott az igazgatónak és előadóknak egyaránt s egy kellemes és értékes hangverseny emlékével lett gazdagabb. Az anyagi siker az erkölcsihez mérő volt.

Herzl József a cukorkrizis telőfokán

Hova lett 11 m-mázsa cukor?

(Saját tud.) — máj. 30.

A közlelmzési ügyosztály — Herzl József Péterfi utcai kereskedőnek 11 mátermázsa cukrot adott hogy azt jegy ellenében a fogyasztóknak mérje ki. Herzl a cukrot állítólag pontosan ki is mérte. De megtörtént vele az a „ba'eset”, — hogy a beváltott cukorjegy szelvényeivel nem tudott a közlelmzési ügyosztálynak elszámolni. A szelvények, hogyan, hogyan nem, nyomtalanul eltűntek, mint azt Herzl eladta.

A közlelmzési ügyosztály nem elégedett meg Herzl ártatlan kijelentésével és több ízben megsúrgette az elszámolást.

Herzl, hogy a ránézve kellemetlen cukor-ügytől szabaduljon, — kapta magát és körvényt irta a tanáshoz, amelyben arra való hivatkozással, hogy a szelvények elveszték és így elszámolni nem tud, kéri a tanácsot, hogy az elszámolás kötelezettsége alól mentesítsék.

A tanács foglalkozott Herzl kérelmével, — de miután nagyobb mennyiségű cukorról és a közönség érdekeiről van szó, — a kért mentesítést nem adta meg, ellenben úgy határozott, hogy az ügyet a rendőrséghez teszik át, hogy a rendőrség nyomozza ki, hova lett a cukor és hova tűntek a kérdéses szelvények.

Halvan lagu Néptanács alakul Szegeden.

— Tárgyalás Betrix ezredesnél. — A munkásság képviselői nem vesznek részt. —

A szegedi munkásság képviselői megjelentek Betrix ezredes szegedi városparancsnoknál. Dr. Somogyi Szilveszter polgármester és a polgárság jelenlétében arról tárgyaltak, hogy a munkásság is vegyen részt a város közigazgatásában, illetőleg a megalakítandó néptanácsban. Ferenczi párttitkár volt a munkások küldöttségének előadója, aki a francia városkormányzó előtt is kijelentette, hogy a szociálista munkásság a jelen helyzetben minden politikai tevékenységtől tartózkodik s a városi közigazgatásban sem akar részt venni Betrix ezredes erre azt felelte — Konstatálom, hogy a polgárság békejobbot nyújtott a munkásságnak, de a munkásság ezt nem fogadta el.

Ezután még elmondotta érveit a munkások argumentu naival szemben, de Ferenczi megismételte, a munkásság csak passzív magatartást tanúsíthat.

Betrix ezredes ezután a polgármesterrel tárgyalt a néptanács megalakításáról. Az új néptanács 60 tagból fog állani a foglalkozási

ágak szerint lesznek benne képviselve a polgárok. A munkásság képviselői számára üresen hagynak helyeket, arra az esetre, ha a szociálista párt felfogását megváltoztatná. A polgármester elaborátumot terjeszt Betrixvároskormányzó elé s abban megjelöli majd a néptanács megalakításának irányelveit. Amint az ezredes az elaborátumot áttanulmányozta, megalakítja a néptanácsot. A polgármester így nyilatkozott a néptanács megalakításának szük égenségéről:

— A város közigazgatóságával járó felelősséget — mondotta — én és a tanács a mai nehéz viszonyok között különösen nem vállalhatjuk. Kell valami képviselő a város lakosságának, amely velünk a felelősségben osztozzék. Nagyon óhajtanék tartom, hogy a néptanácsban a munkásság képviselői is résztvegyenek, de erre nincs kilátás, mert legutóbbi értekezletükön a szociálista munkásság képviselői kijelentették, hogy teljesen passzív magatartást tanúsítanak.

Brutális utasok.

— Elverték a villanyos-ellenőrt. —

(Saját tudósításunk.)

Mások most már az idők, hiába, mint voltak békében. Azelőtt sohasem bántottak volna az emberek egy hatósági közeget, hacsak nem részeg fővel. Most azonban már nem igen respektálnak senkit és semmit, hanem aki nem tesz kedvükre, annak képesek még az életét is egyszerűen elvenni, egyáltalán nem számolván a következményekkel. Ilyen elkeseredett emberek Szabadkán különösen a villanyoson találhatók. Mióta ugyan is egy korona egy villanyosjegy ára, egy pár igény csupa virtuskodásból megteszi hogy nem fizet, nem vált jegyet, hanem megköveteli, hogy ingyen vigye őt a villamos Palicsra és ingyen is hozza be a városba.

A hét elején éppen egyik villanygyári főtisztviselő jött a villamoson be Palicsra a városba, mikor ráhany ilyen petyautast jelentett neki a kalauz. Hiába volt azonban minden rábeszélés, azok nem fizettek, sőt olyan fenyegetően léptek föl, hogy tanácsosabbnak látszott kitérni előlük és ingyen behozni őket a városba.

Szabadka, május 30.

Szerdán este az utolsó előtti villamosnál azonban már nagyobb baj is történt. A derék Eckert György ellenőrt nagyon rávált — hivatásához híven — pár ilyen nemfizetőre, mire azok a fogolytábori megállónál kihúzták a kocsi-
ból, az utca közepére vitték, ütötték, verték, mikor pedig már elesett, lábbai rugdosták, taposták. Hi vésztelenül oda nem vetődik egy szerb kapitány, akkor agyon is verik a letérszemetes ellenőrt, aki így is csak úgy menekülhetett meg a haláltól, hogy a támadók sokan voltak és nem férhettek jól hozzá.

A derék kapitány bevitette Eckert bácsit a táborba, ott kihallgatták, majd az utolsó villamosra feltették. A beteget most súlyos sérüléseivel lakásán ápolják, a góromba tettesek után pedig megindították a nyomozást. Állítólag ilyen petyu asok egy másik ellenőrt is megfenyegettek azzal, hogy elűzik, ha kéri meri tőlük a jegyet.

Igen sok a tolvaj.

— Menekülnek előlük a gazdák. —

Saját tudósításunk,

Az utóbbi időben már annyira elszaporodott különösen tanyák környékén a tolvajok és betörők száma, hogy mindenki, aki kinn lakik, aggódolomban él miattuk. A tolvajok ugyan most már nem magányosan járnak, hanem négy-ötös csoportokban és legtöbbször vadászpuskával fölfegyverkezve, készen arra, hogy esetleges ellenállás esetén fegyverrel bánjanak el azokkal, akik véletlenül szintén fegyverrel mernének

Szabadka máj. 30.

velük szembeállni, vagy csak megakadályozni is őket rablómunkájukban. A tolvajok és rablók illetlen veszedelmes elszaporodása gondolkodóba ejtette a gazdákat és legokosabbnak tartják, ha eme horda elől elmenekülnek, összeszednek mindent a tanyájukon és beköltözködnek a városokba, falvakba, ahol mégis békésabban érzik magukat, mert legalább közel vannak a szomszédok, akik támadás

esetén segítségükre mehetnek. — Bűzalmás környékéről az utóbbi napokban egész népvándorlás indult meg Almásra. A tanyai gazdák sorban költözködni be, mert kinn a tanyákon mindennaposak a lopások és éjjeli betörések.

El lehet képzelni, mekkora kára ez a bizonytalanság a mezőgazdaságnak. A rablók miatt nem lehet a földet megművelni sok helyen. Most meg majd, a korai gyümölcsérés idején, el is hordják a gyümölcsöt a szőlőkkel, amit különben más években sem mulasztottak el. Valami nagyon erőlyes intézkedés kellene ezek ellen a rablók ellen, esetleg egypár alkalposan példás büntetés, inkább túlságosan szigorú, mint egy kicsit is enyhe. Ne engedjük meg, hogy a békés adófizető polgárok annyit szenvedjenek a gazemberektől.

Szabadka város

a rokkantakért.

— Pálison üdülőt rendeznek be részükre. —

(Saját tud.) Szabadka, máj. 30.

Szabadka város a rokkantakért már eddig is nagy áldozatokat hozott. Dr. Pertics József helyettes polgármester, aki a rokkantak ügyét intézi, az ügy fontosságának tudatában minden lehetőt elkövet, hogy a háború eme tragikus sorsú áldozatait, a jelenlegi átmeneti viszonyok között is, valahogyan segítve legyen.

Tudvalevőleg Szabadkán is nagyon sok olyan rokkant van, akik minden utókezelés nélkül kerültek haza. A létfontartás mai nehéz viszonyai közepett a rokkantak még csak nem is gondolhatnak arra, hogy a legszükségesebb pihenést, kezelést megszerezzék maguknak. Ezeknek a rokkantaknak oly súlyosan érintő állapotoknak a mérlegelése szülte meg a város vezetőkben azt a gondolatot, hogy Palicsföldön a kezelésre szoruló rokkantak részére üdülőt létesítsen.

Dr. Pertics József helyettes polgármester javaslatára a városi tanács úgy határozott, hogy a rokkantak részére Vojnich Sándor báró palicsi villáját elreklvirálgják és azt a rokkantak előjára rendezik be.

A jelentkező rokkantak igényjogosultságát egy bizottság fogja megállapítani. Az utókezelésre szoruló rokkantak az egész nyári idény alatt teljes ellátást, ingyen fűrdőt és orvosi kezelést kapnak.

A katonai ügyosztály felhívja azokat a rokkantakat, akik az utókezelésre igényt tartanak, hogy a délelőtti órákban jelentkezzenek a katonai ügyosztályban. A helyettes polgármester javaslatára ugyancsak elhatározta a tanács, hogy a piaci elárúsításra jelentkező rokkantaknak díjtalanul ad elárúsító asztalokat. Összesen 18 rokkant részéről ilyen segélyben.

— Szurkálás a M. jssai uton. Tegnap kedélyes verekedést rendezett néhány alak a Majssai uton. A verekedés áldozattal is járt. Kladek Lajos Kossuth utcai lakos bal állkapcsán megszurta. Sérülését a mentők kötötték be.

NAPI HIREK.

Nagy idők tanúi, — nagy idők tinói...

(Válts a „Szabadkai Ujság” címeit.)

Kerestünk gondolatokat, amelyek szuggérálnak... kerestünk szavakat, amelyek velükbe vágnak... „Nagy idők tanúi, — nagy idők tinói...” a vád, — s Ő, volt K. u. K. Ö. mester Ur, a magas bíróság.

Tehát ítéljen! Őn böles Salamon, ki bizonyára a „profant” hegyen stur molt, hogy „hó” legyen. Meri a sőbbi csak szomorú áldeat. Nem hiszi? — No hallgasson ide; majd halkan mesélünk:

Válahol van egy ország, (nem Palesztinára gondolunk) amelynek fiait öt éven át vágóhídra küldték, idegen érdekekért.

A hamisított rummal és hazug jelszavakkal megrészesített ember tömeget a lelketlen idegen vezérek oda terelték, ahol egy militarista állam, vagy egy összerabolt birodalom hatalmi érdekei kívánták.

Es hangzott a jelszó: „Vorwärts Ihr magyaren Hunde!”

Oh, szörnyűség! amig ennek a legárva népnek a derek fiait ily tragikusan állták a vérzivartart — addig hozzátartozóikat kirabolták, ételüket meglopták, italukat, ruházatukat meghamisították a „Hinterlandiak”, az igazi „Wolfsok”, a „Fuchsok”, az „Adlerok”, — a bakkancsokszállítók, a posztócsalók, a gyógyszereszállítók, a kórházi ételmezők, a hadtápnak kardesörtető, hajlott hátú és orru parazítái, hírszói.

Es végül a nagy összeomlásokkor dobra ütötték, elköttyavetyélték ezer éves tradícióit, összes nemzeti erőforrásait és vagyonát. Szegény, szerencsétlen ország! Szegény, szerencsétlen elvezett fiait! — Miért volt annyi áldozat, miért? A Wolfokért, a Fuchsokért, az Adlerokért!?

Es most jön: a nagyidők Tinói! (De ha már valaki Tinó-képében jelentkezik, vigyázzon, hogy hóna alól a „lóláb” ki ne lógjon, mert mintha Őgek a pájsz a.m.k.unkor-mány viccünk is fájna.)

U. i. A „Szabadkai Ujság” pedig jobban tenné, ha a keresztény ünnepeken kiadott ujságzámába kevesebb, nem kóser cikket helyezne el.

— A szombati jégveres. Borzalmas eső és jég vonult végig szombaton délelőn Szabadka városa fölött. Az a különös, hogy az eső és jég csak a városban és közvetlen határában esett, a kissé távolabbi helyeken, például Pali-son és a nyugati részeken azonban már gyönyörű napsütéses idő volt és semmit sem tapasztaltak a jégből. De a városban annál nagyobb károkat okozott. A városzéli szőlők tövében marókszámra állt a jég a város utcáin pedig olyan víztengerek voltak, hogy a gyalogközlekedés néhány utcában teljesen megszakadt. Különösen a Szécsenyi-tér és a Jókai-utca sarkán, hol az szszalt szerencsét-

lenül, sokkal mélyebben fekszik, mint a környéken, akkora volt az ázó víztömeg, hogy egész utcák megkorulásával lehetett eljutni egyik helyről a másikra. Másutt is az egész utcát elöntötte az ár és a gyalogjárókra egészen a házak kapujáig befolyt. A jég a szőlőben tett legnagyobb kárt. A leveleket és fiatal rügyeket mind leverte, úgyhogy a belsőbb részek szőlőtulajdonosai nem igen fognak az idén szüretelni.

— A városligeti vurstli ügye. Lapunk olvasói előtt is ismeretes az a terv, amely szerint egy részvénnytársaság azzal a kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy a városligetet 20 évre adják bérbe. Ennek ellenében kötelezi a vállalat magát arra, hogy az elhanyagolt ligetet teljesen rendbe hozza és ott egy világvárosias, teljesen modern üdülő- és mulató helyet létesít. A tanács már több ízben foglalkozott a vállalat kérelmével és miután az ajánlat úgy a város, mint a közönség szem pontjából érdemleges elbírálást érdemel, a tanács a közgyűlés elé fogja terjeszteni az ügyet. A tanács felhívta a vállalatot, hogy a ligetben történő beruházásokról, építésekéről részletes tervezzet nyújtson be.

— Az óbecsei rablógyilkosság tetteseit elfogták.

„Délvidék” kiküldött tudósítója több cikkben számolt be arról a rémes rablógyilkosságról, amely a múlt hó 29 én Óbecsén történt s amelynek Kurländer nagybekerkerki kereskedő két tisztviselője Kardos Andor és Krausz Henrik esett áldozatul. A meggyilkolt két tisztviselő 61 200 000 koronát raboltak el és holttestüket, amelyekre előbb mászás köveket kötöttek, a Ferenc esatornába dobták. A esendőrség a legerélyesebb nyomozást indította az ismeretlen tettesek után. A gyilkosokat meg is találták és bezáratották őket a hadosztálybírósághoz.

— Üzlethelyiség árverés A várost tanács a bérpalotában levő és jelenleg Weitzsöfel Marcell által használt „rok üzlethelyiség f. évi június hó 10-én a városi gazdasági ügyosztályban nyilvános árverés útján bérbe fog adatni. A feltételek a hivatalos órák alatt a gazdasági ügyosztályban meg tudhatók. Ugyancsak f. évi június hó 10-én d. e. 9 órakor lesz a palocsi park és erdő füve is elárverezve szintén a gazdasági ügyosztályban.

— Házasságok. Budenovic Vince Horvát Julianával, Szántis Antal Verbánovic Mártával Fábrián István Káposzta Ionával, Horvát Militic Lukács Szendi Viktoriával, Brodovszki Mordko Már Mariával, Hans Ferenc Maier Veronával, Vlavovic Péter Zidjárovics Katalinnal, Schild József Szabó Margittal, Mamuzsics Dénes Simits Etellel, Vajnic Tuncics Péter Rudics Vranics Erzsébettel, Szaulits Márk Sefetics Rozáliával, dr. Vécsei Samu Kriszthaber Herminával, Takács Tamás Tumbász Matildal, Tikvizozki János Sarcsevics Klárával, Szűcs Sándor Török Agnessel.

— A cég és a cégtárs. — Köbn Mór helybeli szállító cég egy waggon árpat akart szállítani a Temesvári Söröződort. számára. A szállításnál zavarok támadtak, amennyiben az egy waggon árpa szállítási igazolvány nélkül indult utnak és mint csempészárut lefoglalták. — A szállító cég ellen megindult a büntető eljárás és a megmarott tárgyalás során a cég képviselőjében Kriszthaber Sándor, a cégtárs jelent meg. Dr. Domokos rendőrkapitány 500 korona fő és 200 korona mellékbüntetésre, nem fizetés esetén 35 napi elzárásra ítélte el a céget Kriszthaber felebezzett, — de felebezzett az ügyesség is — súlyosbításért.

— Az S. H. S. országának államkölcsonne. Az újonnan alakult S. H. S. országok, hogy a szükséges befektetésekhez kellő fedezettel rendelkezzenek 200 millió államkölcson felvételét határozták el. Az államkölcson folyó év november 3-áig visszafizetik. Az államkölcson 4 százalékos lesz. Aláírási határidő június 1. A Horvát Országos Bank és a Szerb Takarékpénztár fogja közvetíteni a befizetéseket, de a többi szabadkai bankot is megbízást kapnak. — Fizetéseket tekintettel a készpénzhiányra, folyószámlával és takarékkönyvvel is lehet eszközölni.

— A kálisók felhasználásánál különösen arra kell vigyázni, hogy egy koncentrált só, vagy egy koncentrált oldat, ami a szétzórás után képződik, ne rögzítőn a vetés után közvetlenül kerüljön a földre, vagyis a növényvel ne érintkezzen, mert másként mársok sőrűségek és zavarok állanak be a növény fejlődésében. Evégből óvakodjunk a kálisót szára, egészen kiszikkadt talajon közvetlenül előbb, vagy a vetéssel szétzórni. Ellenben, ha a talaj elégedőképpen nedves, viztartalmu, úgy teljes felolvadása és elorolása a savaknak gyorsan halad és így zavaró hatással nem lesz a termésre, illetve a vetétre.

— 16 éven felüli utcai lapelarusítókat (rikkancsokat) sürgősen felvesz jó fizetéssel a „Délvidék” kiadóhivatala.

SPORT.

Bácska—Belgrád S. C. 6:2

Körülbelül 5000 néző előtt mutatkozott be Bácska (Sz. A. C.) a többszörös bajnokságot. Ellenfele Belgrád legkeményebb diója a Belgrád S. C. volt, amelyet erős iramu és nehéz játék után sikerült is legyőznie. A vendég csapatról sietünk előre kijelenteni, hogy teljesen méltó régi és jóhíréhez, mert példás figyelmeztetése, összjátékere. ese általában jó, de itt ott pazarul csillogó technikája elvitat hatan erőssége a jelenben is főnyes jövőt jósol neki a jövőre vonatkozólag. Majdnem ugyancsak lehet elmondani Bácskáról azzal a hozzátevessel, hogy összjátéka in enzevebb s telkesedése nagyobb volt s ezzel azu az meg is pecsételte a fézdelem sorsát. Maga a mérkőzés mindvégig nyűv, változatos izgalmas volt. Ünnepléses e endben, szinte ábitatos csöndes

ségben, a legkisebb incidens nélkül ment végbe az egész, úgyhogy a football sportot még annak is meg kellett kedvelnie, aki eddig idegenkedett tőle.

Ha a sáros talaj nem is tette lehetővé, hogy mindkét csapat teljes formáját játssza ki, de még így is kiállja a legsúlyosabb kritikát mind az, amit a pálya nyújtott. A Belgrád S. C. legjobb emberei Bizetic (kapus), Jovanovic, Milosevic és Ruso voltak, a Bácskából pedig Marci II, Morvacki és Orosics tűntek ki. Marci gólküldő készsége imponálóan érvényesült, Horvacki pedig gyönyörű és hasznos technikájával ejtett bámulatba. Itt említjük meg, hogy a Bácska intézősége a rossz időjárás miatt nem hozhatta teljesen rendbe szerelvényeit és ezton kéri a közönség szives elnézését az esetleges elhelyezkedési zavarok miatt. Vasárnapra már a hiányokat teljesen pótolni fogja és a közönség kényelmes elhelyezését eleve is garantálja. A mérkőzést Papp Mátyas (Bácska) vezette.

Szabadka bajnoksága. A helybeli football klubok elhatározásából egyfordulós bajnoki küzdelem indul meg. Az első mérkőzés a két legrégebb egyesület, a „Szabadkai Sport Egyesület” és a „Bácska” találkozása lesz június 1-én a Zombori-uti sporttelepen.

A Temerini Torna Klub mérkőzése. A Temerini Torna Klub nagy revans mérkőzést tartott az Ujvidéki Athletikai Klubbal. Az eredmény 0:0 eredményel végződött.

Sport és Bácska

június 1-én (vasárnap) a zombori-uti sporttelepen 5 órai kezdettel

bajnoki

football mérkőzést tart.

II. ker. F. C. és „Bácska” I. B.

előmérkőzés 1/4-kor. Villamos közlekedés!

A Lifka-Mozi műsorából

Saját villanyfejlesztő telep

Péntektől vasárnapig: A kultur filmek örökké becses attrakciója. Az évad limagasló újdonsága. A bálvány drámai színjáték 5 felvonásban. Főszereplő Harry Walden.

— Hétfőtől—csütörtökig: **Henny Porten és Mia May** két tündökös szépségű filmdiva fenomenális színjátéka **Magányos sir** dráma 5 felvonásban, főszereplő Mia May. **Szerelem szava** színjáték 3 felvonásban. Főszereplő **Henny Porten.**

A Korzó-Mozi műsorából

Péntektől—vasárnapig a „**Drága kövek**” című 4 felvonásos dráma kerül bemutatásra. A csodaszép kiállítású darbnak rendkívül érdekes a tárgya. A főszereplő **Henny Porten** egy nagyvágú lány szerepét játssza utol-é hetellen művészettel.

nyaralati a szőlőművelés, Bácska-utca 30. szám.

A világbéke eszméje a középkorban.

Sienai szent Katalin békétörvényei.
Irtá: *Kendeffy Katalin*

Ezeket jó pásztorokkal, egyenes lelkű, becsületes helytartókkal kell az akolba visszatérlni — a szeretet és béke áldásaival legyőzni, nem pedig karddal és véres háborúkkal. Könyörögve kéri: távolítsa el a háboru okát, minden alkalmat, mely háborura vezet, hogy ne legyen kénytelen az emberek módja, hanem az Isten akarata és saját alyai szívének kívánsága szerint való háborut viselni. „A háboru s az erőnyek hiánya volt mindig az oka annak, ha az egyház fő el kineveit elvesztette.” — írja ragyogó éles látással, aztán így folytatja: „Ott, ahol nincs erőny, háboruban áll a teremtmény a Teremtővel, tehát a háboru nem ok, hanem okozat. Most pedig azt mondom, legszentesebb Atyám, ha vissza akarjátok kapni, amit elvesztettetek, úgy nincs más módja, mint ellenkezőjét tenni annak, ami a veszteséget okozta, azaz: amint mondtam, hódítotok vissza mindent békével és erőnyel. „Egy másik levélben azt írja: „A kereszt szent zászlójával s az Isten igéjének legemlékezőbb és legédesebb kardjával felfegyverezve monjátok ellenstegek elé, „Ez ebben van a Katalin egész politikai programja: a szent kereszt és az isteni szeretet diplomáciája. Ezzel a fegyverrel irdukt el onnan a kereszt tövéből, aóra az utra, melyen szegény, tudatlan apáca, törékeny leány sápadt leány nem haladt még soha. Katalin tanítványaival és ajátos kísérőivel Soderini házában szállott meg. Két hétig tanulmányozta a szeronásitlen ügy minden részletét. Brinkozott a pártok vezéréivel s igyekezett a felaklatott kedélyeket anyira megnyugtatni, hogy a béke tárgyalásokra hajlandók legyenek s tényleg békaközvetítésre meg is meg is kapt a megbízatást. Gyenge beteg testtel, de a szeretet tűsében megcsókolott lélekkel indult június első napjaiban arra a nagy utra, melynek végén életének, tudatos isteni küldetésének nagy előjel ragyogtak felje, hogy előkészítse a talajt XI. Gergelyvel a pár nap múlva érkező kirszeli küldetés számára.

A pápa rendelkezésre egy távollévő bibeos fényes kis palotájában helyezték el Katalint s tanítványával együtt. Két nappal megérkezés után már fogata őt a pápa. Teljes confitiozum előtt kellett előadnia küldetésének okát. A Szentatya kegyelmesen fogadta Katalin beszédét és azt mondta: „Hogy világonas lásd, misseriat én atarom a békét, azért egészen egyszerűen a te kereséds helyesem azt. Csak az egyházi becsületesét ajánlom figyelmedbe.”

Amde telt az idő s a küldetésig egyre később. Fironások az ajka hangomra kiáltott béke gtán. s lelke azonban stópmutatásban és szakadásban léte gyönyörűségét.

XI. Gergely lementve Fironas szegénytelen hátszegésit, fadalmassan mondta Katalinnak: „Hidd el leányom, megcsaltak ők és a jövőben is meg fognak csalni. Nem küldök el a követeket vagy ha elküldök: nem látják el kellő meghatalmazásokkal s küldetésük eredménytelen lesz”. Így is történt. A köldetésig küldöttei ugyem meg-

érkeztek, de mikor Katalin sugársó örömmel jelemtette, hogy a pápa teljesen reá bízta a béke megkötését azok kijelentették, hogy Katalinnal való tárgyalásra és békekötésre meghatalmazásuk nincs.

Folyt. kövt.

Magán-árverés.

Özv. Hier Károlyné hagyatékát képező ingóságokat (tuorok, ágyneműk, szőnyegok, függönyök, villany-esilárok ókzerek stb.) 1919 évi június hó 3. napján délelött 9 órakor Szabadkán I. kör Árpád utca 160. sz. alatt (Déli féle ház) tartandó árverésen eladjuk.

Az ingóságok jegyzéke dr. Singer Béla szabakkai ügyvéd irodájában (VII. kör Batthyány-utca 227. A. szám) délután 3 óráig megtekinthető.

Özv. Schumacher Jánosné és örököszei.

Faszinet

vaggonfűtőtelekben szállít

Néval Adolf

Szabadka, Magyar u 578.

Savanyúkáposzta

nagyban és kicsinyben

kapható

Kicsinybeni kimérésre csak a délelötti órákban. Ugyanott prima keményfahordót is eladók.

Bernstein utóda,

IV., Rákóczi-u. 24

Meghívó

A Lombard és Zalogkésza r. t. 1919. június hó 9-én d. e. fél 12 órakor saját helyiségében tartandó rendes évi közgyűlésére. Tárgyszorozat: 1) Jegyzőkönyv hitelesítők kiköldése. 2) Mérleg és Eredményzámla előterjesztése. 3) az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvénye. 4) Határozat az intézet felszámolása tárgyában. 5) A felszámoló megválasztása. 6) Indítványok.

Az igazgatóság

Vagyon: Készpénz: 30310-95; Berendezés: 5275 72; Kölcsönök: 281779 20 Adósok: 9586; Értékpapír: 27446 34; Intézeteknél: 5861 73; Egyenleg: 16754 45; Összesen: 377244 48

Teher: Részvénytőke: 200 000; Tartalékalap 12500-; Felmentési: 4500-; Hitelesítők 27305-35; Letét 9928 48; felvett váltások 9228; Betét 112637 65; Összesen: 377244 48.

Veszteség: Tisztai fizetés 12478 28 folyó költség: 3202 57; Adó: 2837-07; Házbér: 5050-; Betét kamat 2917 38; Bélyek illeték 376 65; Összesen: 27256-90.

Nyereség: Átveszt 576 15; Kamatok 10026-36; Egyenleg 16754 45; Összesen: 27256-95.

Tiszta

gyapjuszövetek, selymek és bőlésárak

eladása.

nagyban és kicsinyben legolcsóbb árak mellett.

Strassernál

IV. Damjanics-u. 62 szám a tanítónői képezde átellenében

Meghívás a

Szabadkavidéki Gazdák Gézeke-Szövetkezetének rendes közgyűlésére,

mely 1919. év június hó 9-én délelött 10 órakor Szabadkán a Szabadkai Gazdasági Egyesület helyiségében fog megtartatni

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.
2. A mérleg megállapítása. Határozathozatal a felmentvény megadására felett az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére.
3. Igazgatósági tagok választása.
4. az alapszabályok módosítása.
5. Hozzájáró indítványok.

Szabadka, 1919. május hó 30.

Az igazgatóság.

Vagyon	Mérlegszámla 1919. április hó 30	Teher
M. Mezőgazdák üzletrésze 200 —		Üzletrésze 15780 —
M. " " visszatarítása 480 —		Hitelesítők 130369 54
Adósok 63092 55		Gézeke leírásai tartalék 68057 61
Gézeke 22247 —		Métekeke leírásai tartalék 21240 —
Bonsol 970 48		
Bonsol 1174 48		
Métekeke 78600 —		
Értékpapír 624 —		
Bón 6510 08		
Egyenleg mint veszteség 5005 90		
Összesen 220407 15		Összesen 200497 30

Teher	Veszteség és nyereségszámla.	Jövedelmek
Üzemköltség:		
Fizetés, élejmérés anyagbeszerés, biztosítási díjak stb. 70741 47		Használti bérak 69488 25
Adó és illeték 151 80		Egyenleg mint veszteség 5005 90
Kamatok 2655 91		
Összesen 73540 18		Összesen 73549 18

Szabadka, 1919. április hó 30

Az igazgatóság

Apróhirdetés

Egy szö Ára 20 Allér. A legkisebb hirdetés 3 k. Felvételkor a hirdetésért, yekben a hirdetésért. Telefon 500.

Egy jó megjelenésű és családok számára érettségizett 25 éves ifjúságiember keresendő házba be házasodni vagy egy üzlet átvételéhez nagyobb hozománnyal rendelkező leányt vagy fiatal özvegy feleségül venne. Csakis feltétlenül intelligens családok fényképes ajánlatát „Diszkrét” jellegre küldendő hivatali továbbít. 428

Eladunk egy teljesen felszerelt „Benz” fele 30 lóerős szivóegységgel, mely az itteni téglagyárunkban bármikor megtekinthető és érdeklődők jöveletket előre kérik Reiter és Társaságunkhoz. 428

Egy ház eladó a Prágai úton. Tűbiztosított lakhatósági engedéllyel. Ugyanott elköltözés eladó. 422

Most nagyban és kicsinyben elad 1917 évi termés 8 K 101 évi termés 7 K. Hőszeg 300 Wöröserdő mellett. 428

76 Hold I és II részű szőlő föld Mohácsnál lakóházzal görével csatlakozással eladó V. k. Halasi ut 528. 428

Hívomott egy gazgyémény (fű). A becsületes megtalálás iló jutalomba részesül, vagy a párjával együtt megveheti 80 koronáért Batthyányi utca 7 alatt. 428

Egy jókarban levő egy sódrongó, szital éjeli szekrény, gyermekvaságy és gyermek ágy eladó Weisz kefeközlőnél Acs u. 52. 428

Beteg urunk mellé keresünk egy jobb idősebb értelmesőt, háztartásban is segítseni a kel. Telefon 532. Csak a kiadóval. 428

Paupert Rezső fele háza prágán a postaépület átellenében 40 év óta fennálló fűszer és rövid aru nagykereskedő helyiséggel bit nagylelkű szarokház eladó. Bővebbet Dr. Hilkene ügyvéd urna ugyanott. 470

Kiadó egy új has Gyula-utca 435 szám alatt 3 utcai szoba melékhelyiségekkel Bővebb felvilágosítást VI. kör Köhid-utca 302 szám alatt. 408

Egy molnari kerék szélma omhos, özv. Kosztovik Gyulán Sabesics—Kibosania. 481

Jókarban levő songere eladó Walter Hermann Szegedi utca 136 szám. 186

Jókai Mór szemes munkás Klasszikus regényiárt és egyéb szépirodalmi műveket keres megvételre Vig könyvközlőnél. 420

Eladó egy jókarban levő adó mosógép három hengeres berítésesével. Bővebbet a kiadóval. 70

Urleány gyermekek mellé vagy házikasszonyok ajánkos Postafók 43 Öbcese 478

Ügyes varrónők francsa munkára felvételnek. Összó divatasson Szalai László u 28. 481-jeleni sziveskedjenek.